

Elvetemült naplók (r.)

Kopasz férfi napozik rézsutos gátoldalon. Tél van, szeme csukva. A hólé lassan csordogál a háta alól. Alszik.

Csak azok a *dolgok*, amiket nem lehet visszacsinálni. Összecsínálni magam, visszacsinálni. Aztán egy nappal elhalasztani valamit, a napnak előtte visszacsinálhatatlan dolgok, s maga az emlékezet a visszacsinálhatatlanságával, hogy ideérjek halasztani, minél közelebb a küszöbnaphoz. Akkor erről.

Egy nap azzal, ami kimarad belőle. A be nem következett pusztulás pusztulása. Amikor már megvan, naptárfesték ömlik a számból.

A férfi homlokán gyöngyök jelennek meg, mintha az agyvelő szárazabb lenne odabenn a csontdokokban, mintha lukas dob eleresztett fordulaton pörögne belül. Agyő, velő: egy nap, gondolom, mihez nem lehet elég, ha mindennek bármikor végeszakadhat. Egy nap, amikor erre gondolok, erőszakkal taszítottam ki magamból a valamimet, hogy szálljon ki, szálljon ki belőlem, és vigye le a csillárt az ő verőfénye. Haszontalan vagy képtelenségeim és képességeim aránytalanul vegyes birtokában. Mennék már, maradi, mint kistestű lírai baklövés.

A gátoldal fölött, a gát tetején motorosok húztak a vérbe, a szürkés-kék gáz saját súlyával zuhant a gáttöltés két oldalán. A hóból botok álltak ki, mintha csak azon napom épülő háza lebegne fölötte, amit majd kihagyok minden napom épülő vázából. Nincs ez, és mégis így van. Vagy csak ennyi: botok a hóban, egyben magamra ismerek, egyben behúzok.

A hátam mögött, messze, egy templom tornya, az ég felé szökik, nem látom már. Gyáva templom, nincs anyája.

A petesejt a szorzótábla szerint osztódik.

A vihar fölkapott egy téglát, és bevágta az iskolába; elemi csapás, szakszóval, mondta a sovány tornatanár a bordásfalon. Éjfélkor eljátszotta a himnuszt a zongoráján, már nem is emlékszem rá, egyedül volt ott a széken, mint a leves, amibe kesztyűt dobott a távozó szakács. A nap délben kelt fel, utána nyomban le is bukott, ismét az éj, szőlőtönkön elvágódó fényhasáb, apró lovak rohannak az égbe, mint tejtolvaj öregasszonyt, húzzák maguk után a tornatanárt.

Egyszer azt mondta, könyökölt, kért, könyörgött, sírjak, s féljek negyvenöt percet; felpozított egy medicinlabdát.

Kopasz volt, szelíd, mint akiben anyatej csörgedez. Similabdába göngyölve szétálló fürtjeit, visszakapta haját a túlvilágon.

Nem bánt semmi, összeszorított szád se porlaszt vizet, s ha mégis kiköpsz az ablakkeresztben, az már nem a tiéd. Nem mászol utána, mint tágulójakajmán, hogy mielőtt beinná kavicsos por, száddal a földre hajolj.

Aztán tavasz lett, egy túrós csigával lenyeltem utolsó tejfogam. Holott ott volt még néhány nap, hogy így járjak, mégis, másként veszed ki magad, ha az emlék egy főzelékre támaszkodik.

Egy férfi fekszik a gátoldalon, arca hajas, mintha sörényét nyírná rá 75 kanca, a zsebéből bableves ömlik egy nyitott ürgelyukba.

Miért pont én, ha másnak nem ártok vele? Közönyt bagóért lehet venni három napra, kiülni a fényre, mintha nem lenne más se, nincs borotva, hajszálgöyökér, nincsen hajsza, Duchamp is csak da Vincit basztatja, szeretne cselekedni, ki nem; szeretné, ha egy istennek is lenne bajsza, úgy V.P.Q.Ó.

Szexi bajszos kicsi angyal, megelékszik ekevassal, mellé fekszik, lélegezik, rozsdá fogja meg a kezit.

A tányérok bepörögtek, kásából tinta folyt a cukorra. Szót sem érdemel, nem lesz megbánva semmi, nem fogom visszacsinálni.

Jó és rossz között ott a ró, szóköz, kell ide egy szóköz, mindennek az érvényes, nap, napszó, ami kimarad belőle. Micsoda egy szünetet tarthatnék. Vagy éppen a lehető legkevesebbet itt, momentán, elhelyezkedni.

Biztos Montaigne mondta, hogy az lát legkevesebbet a színielőadásból, aki a legkényelmesebben ül. Szegény Montaigne; egyszer ollóztam tőle össze. A gondolat, ami hitdefinícióként gereblyézi fel az udvart, egy leírás sebességével azonos, és próbál olyan finom lenni, mint a szemvilágát vesztett, vak Casanova, aki parfümjével igyekszik leölni a testét környező, becsapós, fúrge macskatesteket.

Ha főzés közben megsütöm az ujjam, van Gogh képeit látom. Mi lesz a színekkel, ha majd már nem lát senki. Vak és süket egygyé olvad, a lovak gyalog jönnek, egy nyest hátára tükör villan a rovarirtók öltözőjéből. Török gyerekek labdázna a teliholddal, az egyik mindig dobó. Évente húsz centit nő az ember, a világ tágul, a rokon szálak elszakadnak. A hóban szétlocsolt erőleves nyoma, a távolban Afrikára gondol egy négytagú család. Hol valaha láb állhatott, ott ma már fű, fa, s hol ma fa, mafla almafa, áttetsző kulcsmásolókat lopják a napot.

Bement, körülnézett, a karbidlámpa fényénél meglátta a napot. Jó napot, mondta, de az esze egészen máshol járt. Először vonakodott, majd lassan belenyugodott, és miután aprót köhintett, a könyvkötőteremben levágta a farkát. Hogy ez meg már megint ki volt, csak az ördögnek dilemma, neki van erre két oldala. Van rá két oldalad, ördög, monddjad. Nem szól, jeget hozat, szőrös ujjai között gyerekes gömbök.

Egyetlen szerencsésük van a nem létező dolgoknak, hogy nem emberiek.

A kopasz férfi a töltés oldalán egy jégcsapba dőlt bele, ami testének kihunyó hőjével olvasztotta el magát. A napló, ami másnap kezdődött, már nem szólt róla, ott feküdt a töltésoldalon, és mindenről más fogalmai lettek: olyanok voltak ezek, akár a napórák, amikben az ember, mint vajtűfűlű erotodiszónó hentereg:

Szeptember 28, szombat. Puska-egér harc az udvaron. A férfi az első emeleti korlátnak támaszkodva csehszlovák léghajójával becélozza a filodentront. Felsőtestét egy No job, no aids feliratú póló fedi, alatta elomló mackónadrág, szájából úgy száll ki a pára, ahogy az egér fog utolsót lehelni a kibújó filodentron alól. Megunom nézni, bemegyek legumizni a lekvárt. Puskadörrenés, az udvari lakó Caesar nevű kutyája felvonyít. A férfi bemegy pólót cserélni.

Vasárnap. Utolsó simítások a lakberendezéssel: a virágok, hogy kerüljenek megfelelő helyre, ahol elég napfényt kapnak, de azért mi is jól látjuk őket. Rengeteg „ifjúkori” kéziratomat elnyeetem egy szekrényel. Egy máshol lévő agymenet hasonló, mégis másféle beszédei. Szeretem őket, mint egy barátokat, de ki nem adom őket, ahogy a barátokat. Kérdések: hány éves leszek egyszer? Zamatos ez, ahogy telik az idő, nézzük, akkor mire megy nélkülem. Telik, amire telik. Aránytalanul nagy a lemondó várakozás.

Hétfő. Attól tartok, valami történik velem. Alig merek menni, figyelek, mint aki fekete sakkfigurát szorít fogva forró mustárral megpörzsölt szájpadrólán. Érzem, a Gonosz jelen van, ahogyan '96. június 6-án, amikor Antikrisztusunk egynapos bált ült az agyhullámon. Megyek a hivatalba, ott aztán jómagam szívem szerint elszabadítom a pokolt. Úgy is mondhatnánk, ez a fajlentartási ösztön, ne kereszteljük embert cukkinivel, méhesben sült cukkini a csali, idejekorán gyerekszából hajsütővas, igyekszem, itt nem lesz szentföld, igyekszem, bukok, a lószart előrevetítem.

Kedd. Találok egy ötezrest, életemben először. Az ötezres az ötezres színű falevelek között hevert a járdán, már messziről láttam, de a nő, aki szembe jött, közelebb volt hozzám. Egy pillanatig futásra gondoltam, vágásra és vetődésre, de inkább, gondoltam, hidegvérrel megadni az esélyt a szembenőnek. Lábszele megemelte, de nem vette észre. Amikor fölvettem, mint egy dodzsemezés közben kihajított marokerősítő-tablettát, arra gondoltam, vajon kinek állhat érdekében ötezreseket dobálni elém?

Szerda. Amikor a tetőről lezuhanó téglával fejbe csókolt emberre, mint véletlen-példára gondoltam, a tetőről elébem zuhant egy iglunyi hó. Hó. De, mondjuk: mi a frászt keres a tetőn a téglá? Maximum cserép.

Csütörtök. Mondom, maradjunk még a tetőn. Kimegyek a függőre a reggeli kávémmal és a cigarettával őszreggeli kávépárára. Láttam, a tetőn (15–20 méter magasban) egy piros mackós pasas járkál zavartalanul, mint a pókember, de ennek, ha elfordult, kivolt a háta. Aztán vissza akart mászni egy ilyen szűk tetőajtón, de nem volt nyitva neki, a másik se, végül egyen, az antenna mellettin leereszkedett. Délután vettem egy rádiót, ami a szobában is fog mindent.

Péntek. Még kézzel, a kézben tollal írni, de igazából csak akkor, ha a papír mérete egy teljes oldal fele, azaz mintha mégis monitor lenne, az se, bukósívak hajlott lábfejen, a térugrást tudja az a mókus. Lószart. Lószart, mondom. De jobb is így, nem leszek a gép rabja, nem fogom magam shiftre vágni. Egy kis vers szülinapra, amikor a bőrtok horzsolásán visszacsúsztatad a fejed, bár tudnék angolul, you wanted you:

Milyen nap van ma, szerda?

Lószart.

Péntek?

Lószart.

Hétfő lett?

Lószart.

Kedd? Ez kedd.

Lószart?

Vasárnap.

Vasárnaaaaaaaaaaaaaaap?

Lószart.

Szombat. Lószart. Tudom, lószart.

Szombat. Szeretnék hónap sokáig alunni. Este egy barom vad borral nehezítem a holnap reggeli ébredést. Borok, hordók gördülnek át a hátamon, úgy alszom, mint akire száraz szőlőszemekkel gombolták a paplant, a párnáját pedig 15 kocsmáros életrajzával tömték agyon.

Vasárnap. Sikerült. A figyelmem álló nap lankadt kutyáé.

A sakk táblán percenként verem le a vibráló parasztokat. Nojszen, sakkozás közben mindenki gyalog van.

Hétfő. Most iszom a vasárnap levét. Nem iszom semmiféle lét. Micsoda vakság ez, naplót vezetni, mintha bármi megtörtént túlsúly szimmetrikus egyensúlyként ellenpéldája lehetne az összes megtörténhető kuszasági fokának, holott ballisztikusunk gyengéledik a zebrán, árva csontnak vallja magát egy kölyökrádióban. Ütött az erdő! A zebra nem megy át az úton.

Kedd. Ló a porban, lovas sehol, fűkasza zúg a falra, a távolban pipacsok szoptatják a tehenet. Döntetlenre áll a tehenész szája, köpenye alól kisfia integet: szervusztok drága apukák, szervusztok összement gyerekek, lakossági haláltusák, isten veletek.

Szerda. Egy menthetetlenül üres nap, de hogy még az ürességet is akarni kell a semmi helyén, ez már-már. Egyikem erősen szurkolva figyel, hogy másikom hogyan próbál a partra menni, egy állandóan karnyújtásnál nagyobb résben ömlik és süvít a levegő. Aznap este két adón is ugyanazt a filmet vetítik, egy perc csúszással. A falak kifehérednek, egy szőke nő a bazalt szót olvassa a szakácskönyvben.

Csütörtök. Néhány könyvem eltűnt. Pont azok, amikben száz oldal fölé soha nem jutottam. Álomban megint új lakásba költözök, amiről beköltözésem után néhány órával kiderül, hogy már valaki másnak eladták. Pénzről nincs szó, de dühöngök. Közben a kezembe akad néhány elveszettnek hitt könyv, meg az a konzervdobozom felnyitva, amit egy átfagyott kisfiútól vettem. A dobozon a kommunizmus utolsó lehelete felirat. „A távolban vitorlák részleteit osztják egymás között a dagálytól megkékült bevándorlók.” Tovább: tovább:

A férfit a gátoldalról egy lovasszánnal vitték be a városba. Süttött a nap, az úton nem volt hó, a szánkótalpak fényesre recsegték magukat a kvarcokon. A felügyelő, aki megnézte az átdöfött mellkast, levette a köpenyét, kifújta szipkájából a fűrészport, a halotthoz húzott egy széket, mintha vallatni akarná, majd a halottkémhez fordult, aki keresztretjvényt radírozott.

A felügyelő az igazsághoz járt közel, amikor a halottkémet egy égő gyertyába döntötte, és ahelyett, hogy megcsókolta volna, azt mondta neki: ha valami soha nem történhet meg, miért nem visz közelebb az igazsághoz? Miért távolít el tőle, az érzelmes logikától?

A halottkém a zárt betűket akarta tudni. Most meghalsz, mondta a halottkémnek a felügyelő. Három éve várok erre a pillanatra, mondta a halottkém, s egy bélsniccerrel rövid ívben megbontotta a rajta fekvő felügyelő fenekét. A forró vért rohanva itta a száraz nadrágszövet, amin alakíthatott volna a szabó.

A felügyelő semmit nem vett észre, csak melege lett, mintha citromos angol tea ömlene szét a farzsebében. Mielőtt lefordult volna a halottkémről, még meghívta hozzájuk othellot szüretelni, és dalokat suttozott a halottkém fülébe:

Miért, énekelte,
miért dolgoznék annyi éven át
mint hóval letakart követ
vár a nagy dobás
vár a nagy dobás, énekelte, s feje lassan a forgószék széttartó
hideg lábai felé fordult.